

Vážený pan
Mgr. Bc. Jakub Michálek
zastupitel hl. m. Prahy

datová schránka 4memzkm

Váš dopis ze dne / značky
ZK Pha #3578

Číslo jednací
MSMT-25667/2016-1

Vyřizuje / linka
J. Říhová / 1240

Datum 11. srpna 2016

Vážený pane magistře,

nejprve mi dovoluji, abych se Vám omluvila, že Vás informuji o vyřízení Vašeho podnětu ohledně zaměstnaneckých děl na Masarykově univerzitě až nyní. K této politováníhodné situaci došlo v důsledku dlouhodobé a opakované pracovní neschopnosti zaměstnankyně našeho odboru.

Odbor podpory vysokých škol a výzkumu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy prošetřil Váš podnět v záležitosti Směrnice Masarykovy univerzity č. 10/2013, o duševním vlastnictví na Masarykově univerzitě, a dospěl k těmto závěrům:

- 1) Masarykova univerzita vychází z názoru, že autorské dílo ani autorská práva nejsou věcí v právním smyslu dle ustanovení § 489 ani dle ustanovení § 496 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „ObčZ“).

Soukromá subjektivní práva, jejichž základ je osobnostní, nejsou věcí v právním smyslu. Jedná se jak o všeobecná osobnostní práva (§ 81 a násl. ObčZ), tak o osobnostní práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti (osobnostní práva autorská - § 11 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AutZ“), osobnostní práva výkoných umělců - § 69 AutZ, právo na původcovství - § 9 odst. 1 zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích atd.). Totéž platí pro předměty uvedených práv, tedy v konkrétních případech pro autorská díla.

Z majetkových práv duševního vlastnictví potom věcí v právním smyslu nejsou majetková práva autorská a majetková práva výkoných umělců, neboť tato jsou nepřevoditelná inter vivos, neocenitelná a nepostižitelná (§ 26 odst. AutZ). Viz též Tůma, P. K problematice převoditelnosti majetkových autorských práv. Bulletin advokacie 4/2012. S. 64.

Majetková práva autorská ani nejsou majetkem. Telec výslovně uvádí: „Z principu nepřevoditelnosti majetkových práv autorských práv vyplývá dále i zákaz jiných dispozic, při kterých k zcizení majetkových autorských práv dochází nebo může být jejich důsledkem. To se týká zejména zákazu zajištění pohledávky autorským právem, zejména nezastavitelnosti autorského práva (i díla), a to na rozdíl od netvůrčích práv s autorským právem souvisejících a práv průmyslových. Majetkových autorských práv se nelze ani platně vzdát a rovněž se nepromlčují. Přes svůj název nejsou majetková autorská práva majetkem v soukromoprávním slova smyslu (tj. předmětem soukromoprávních vztahů) a z toho vyplývá i jejich neocenitelnost (viz § 17 odst. 5 zák. č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku).“ (Telec, I., Tůma, P. Autorský zákon – komentář. Praha: C.H.Beck, 2007.S. 312.)

Ustanovení § 17 odst. 5 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění pozdějších předpisů, potom výslovně uvádí: „Majetková práva autorská a majetková práva výkonných umělců jakožto práva nepřevoditelná se neoceňují“.

Tvrzení, že Masarykova univerzita převedla svým zaměstnancům majetek v hodnotě 20 milionů Kč, a to bez toho že by k tomu dala souhlas správní rada veřejné vysoké školy, je nesprávné, a to proto, že Masarykova univerzita jednak nemohla autorská práva převést právním jednáním, jednak se nemohlo jednat o převedení majetku, neboť majetková práva autorská dle uvedeného doktrinárního výkladu majetkem nejsou.

- 2) Koncepce zaměstnaneckých děl dle ustanovení § 58 odst. 1 AutZ je postavena na tom, že majetková práva autorská k dílům, která jsou vytvořena v rámci plnění pracovněprávních povinností zaměstnance vůči zaměstnavateli, vykonává zaměstnavatel. Ustanovení § 58 odst. 3 AutZ potom výslovně umožňuje, aby zaměstnavatel formou tzv. nepravého (licenčního) převodu umožnil zaměstnanci výkon majetkových práv autorských.

Právě to učinila Masarykova univerzita v čl. 17 odst. 1 Směrnice MU č. 10/2013, přitom sledujíc především dva cíle:

- a) Vytvořit zaměstnancům reálné podmínky pro publikační činnost. Publikování vědeckých výsledků patří mezi základní povinnosti akademických pracovníků. Zvyklostí naprosté většiny tuzemských či zahraničních renomovaných vydavatelů (Springer, Elsevier, Wiley, Informa atd.) je uzavírat licenční smlouvy na články přímo s příslušným autorem. Zájem Masarykovy univerzity je, aby její zaměstnanci publikovali v prestižních časopisech a sbornících.
- b) Respektovat zákonem stanovené akademické svobody, jakož i ústavně zaručené svobody projevu a vědeckého bádání. Masarykova univerzita ponechává na svých zaměstnancích, aby v rámci svého svědomí a uplatňování těchto svobod usilovali o co možná nejlepší a nejprestižnější formu publikace svých vědeckých výstupů. Masarykova univerzita svým zaměstnancům nebrání, aby zvolili formu publikování v režimu open-access, nicméně do jejich rozhodnutí nezasahuje. Je třeba uvést, že v řadě vědních oborů nejsou open-access journály považovány za prestižní publikační výstup. Zmiňovaní renomovaní vydavatelé ne ve všech případech umožňují publikování v režimu open-access, a pokud ano, nechávají recenzní řízení

a editorské práce spojen s publikací článku zpoplatnit poměrně značnými částkami (např. 3000 EUR, 2000 USD).

- 3) V naprosté většině vědních oborů autoři od vydavatelů nedostávají za publikování článku žádné honoráře. Naopak v přírodovědných a medicínských oborech bývá zvykem, že autor za vydání článku musí vydavateli zaplatit. Administrace a kontrola tisíců licenčních smluv, které by článkům musel sjednávat zaměstnavatel, by s sebou nesly náklady, které by vysoce přesahovaly případné příjmy z honorářů. Z toho hlediska se systém zvolený Masarykovou univerzitou jeví jako hospodárný.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem jsme přijetí nápravného opatření nepovažovali za nezbytné.

S pozdravem

Ing. Jana Říhová
ředitelka